

خەلق ئېغىز ئەدەبىياتىغا دائىر كىتابلار

«ئۇيغۇر خەلق ماقالى - تەمسىللىرى» مەمتىلى سايت توپلىغان. شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى 2000 - يىل 12 - ئاي نەشرى. «چىرا ناخشا - قوشاقلىرى» 1958 - يىلى پۈتۈن مەملىكەت بويىچە «چوڭ سەكرەپ ئىلگىرىلەش» دولقۇنى قوزغالغاندا شۇ چاغدىكى چىرا ناھىيىسىنىڭ ھاكىمى ئىسمائىل ئەمەتنىڭ تەشەببۇسى ۋە ئۆزىنىڭ بىۋاسىتە قول سېلىپ ئىشلىشى، خەلق ئارىسىغا بېرىپ خەلق ناخشا - قوشاقلىرىنى توپلىشى نەتىجىسىدە شاپىگرافتا بېسىپ تارقىتىلغان ژۇرنال. 16 كەسلىم، 20 بەت.

بۇ توپلام پەقەت بەش نۇسخا تۈپلەنگەن بولۇپ، ئەينى ۋاقىتتىكى تەشۋىقات بۆلۈمى، مەدەنىيەت - مائارىپ بۆلۈمى مەسئۇلىغا بىر نۇسخىدىن بېرىلگەن، ئارخىپ ئىدارىسىغا بىر نۇسخا بېرىلگەن. توپلامدا ئاساسەن «چوڭ سەكرەپ ئىلگىرىلەش» داۋامىدا مەيدانغا كەلگەن خەلق قوشاقلىرى، ئۆتكۈنچى دەۋردىكى خەلق ئاممىسىنىڭ يېڭى تۇرمۇش، يېڭى دەۋرگە بولغان مەدھىيىسى ئاساسىي مەزمۇن قىلىنغان.

«قاراقاش خەلق قوشاقلىرى» تۈزگۈچى: مۇھەممەتئىمىن قۇربان. قاراقاش ناھىيىلىك خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى توپلاملىرىنى تۈزۈشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن 1990 - يىل 12 - ئايدا ئىشلەنگەن. كىچىك 32 كەسلىم، 220 بەت. كىتابقا 600 كۈيلىكتىن ئارتۇق قوشاق كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، مۇھەببەت قوشاقلىرى ئاساسىي سالماقنى ئىگىلىگەندىن باشقا، سىياسىي قوشاقلار، سىنىپىي كۈرەش قوشاقلىرى، ئەمگەك قوشاقلىرى، تارىخىي شەخسلەر توغرىسىدىكى قوشاقلارمۇ بار. شاھ مۇھەممەد، مەمەت پەلەڭ، ئىمىر ئابدۇللا قاتارلىق خەلق نەغمىچىلىرىنىڭ قىسقىچە تەرجىمىھالى، قوشاقچىلىق پائالىيەتلىرىمۇ بۇ كىتابتا

تونۇشتۇرۇلغان.

«قاراقاش خەلق چۆچەكلىرى». تۈزگۈچى: مۇھەممەتئىمىن قۇربان. قاراقاش ناھىيىلىك خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى توپلاملىرىنى تۈزۈشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن 1990 - يىل 12 - ئايدا ئىشلەنگەن. كىچىك 32 كەسلىم، 438 بەت. بۇ كىتابتا 63 پارچە ئۇزۇن - قىسقا چۆچەك، رىۋايەتلەر بار.

«قاراقاش خەلق داستانلىرى». تۈزگۈچى: مۇھەممەتئىمىن قۇربان. قاراقاش ناھىيىلىك خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى توپلاملىرىنى تۈزۈشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن 1990 - يىل 12 - ئايدا ئىشلەنگەن. كىچىك 32 كەسلىم، 98 بەت. بۇ كىتابقا «ھەۋزىخان» قاتارلىق يەتتە داستان كىرگۈزۈلگەن

بولۇپ، تەخمىنەن 1900 مىسرا. يەتتە داستاندىن «ھەۋزىخان»، «ئەبەيدۇللاخان»، «يالىپۇزخان»، «باينەزەر» لەرنى ئاقساراي يېزىسىنىڭ تۇقچا كەنتىدىن 66 ياشلىق ئەمە داستانچى ئابلىمىت قارى ئوقۇپ بەرگەن. رېئال ئادەم، رېئال ۋەقەلەر توغرىسىدىكى بۇ داستانلار مۇزىكىلىق بولۇپ، تاغ راۋابى بىلەن ئوقۇلىدۇ.

«قاراقاش خەلق ماقال - تەمسىللىرى». تۈزگۈچى: مۇھەممەتئىمىن قۇربان. قاراقاش ناھىيىلىك خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى توپلاملىرىنى تۈزۈشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن 1990 - يىل 12 - ئايدا ئىشلەنگەن. كىچىك 32 كەسلىم، 102 بەت. بۇ كىتابقا تەخمىنەن 800 ماقال - تەمسىل كىرگۈزۈلگەن

بولۇپ، كىشىلەرنى ئەدەپ - ئەخلاققا، ئىشچانلىققا، ئىلىم - تېخنىكا بىلەن قوراللىنىشقا، ۋاپا - ساداقەتكە ئۈندەيدۇ. يالغانچىلىق، ئۈمىدسىزلىك، خىيانەتچىلىك، ئىچىرمەنلىك، چېكەرمەنلىك، قىمارۋازلىق قاتارلىق ناچار، چاكىنا ئىللەتلەر قامچىلىنىدۇ.

«لوپ خەلق ماقال - تەمسىللىرى». 1993 - يىل 10 - ئايدا لوپ ناھىيىلىك خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى توپلاملىرىنى تۈزۈشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن باستۇرۇلغان. 124 بەت، 32 كەسلىم.

بۇ كىتابقا لوپتىكى كەڭ خەلق ئاممىسى ئەقىل - پاراسىتىنىڭ جەۋھىرى بولغان ماقال - تەمسىلدىن 1200 دىن ئارتۇق ماقال -

تەمسىل كىرگۈزۈلگەن. بۇ ماقال - تەمسىللەر قىسقا، ئىخچام، ئوبرازلىق، جانلىق بولۇپ، ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ ھەممە تەرىپىگە تاقىلىدۇ.

«لوپ خەلق قوشاقلرى». 1993 - يىل 10 - ئايدا لوپ ناھىيىلىك خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى توپلاملىرىنى تۈزۈشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن باستۇرۇلغان. 32 كەسلىم، 264 بەت.

بۇ كىتابقا 1500 كۈپلەتتىن ئارتۇق قوشاق كىرگۈزۈلگەن. لوپ خەلق قوشاقلرى ئۇيغۇر خەلق قوشاقلرىنىڭ بىر قىسمى بولۇپ، ئۇ لوپ خەلقىنىڭ سىياسىي، ئىقتىسادىي، مەدەنىي ھاياتىنىڭ بەدىئىي ئىپادىلىنىشى، بېسىپ ئۆتكەن تارىخىي جەرياننىڭ شېئىرىي خاتىرىسىدۇر.

«لوپ خەلق چۆچەكلىرى». 1993 - يىل 10 - ئايدا لوپ ناھىيىلىك خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى توپلاملىرىنى تۈزۈشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن ئىشلىنىپ، باستۇرۇلغان. 32 كەسلىم، 240 بەت. بۇ كىتابتا لوپ خەلقى ئۇزۇن زامانلاردىن بۇيان ياراتقان نۇرغۇن چۆچەكلەردىن 28 پارچە چۆچەك كىرگۈزۈلگەن.

«ئۈچ توپلام» (كېرىيە خەلق قوشاقلرى، كېرىيە خەلق ماقال - تەمسىللىرى، كېرىيە خەلق چۆچەكلىرى). كېرىيە ناھىيىلىك خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى توپلاملىرىنى تۈزۈشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن 1993 - يىل 12 - ئايدا ئايرىم - ئايرىم ھالدا كىتابچە قىلىنىپ ئىجازەت نومۇرى بىلەن باستۇرۇلغان.

«كېرىيە خەلق چۆچەكلىرى». 32 كەسلىم، 410 بەت بولۇپ، بۇنىڭغا كېرىيە خەلقى ئارىسىدا كەڭ تارقالغان 30 پارچە خەلق چۆچىكى تۆت پارچە رىۋايەت ۋە شېئىرلار، سۇلايمان ئاخۇن نامىغا ئاتالغان 68 پارچە لەتىپە ھەمدە ئون پارچە تۈرلۈك سۆز ئويۇنى، ھەر خىل چاقچاقلار كىرگۈزۈلگەن، كىتاب ئاخىرىغا 16 كەسلىملىك كېرىيە خەرىتىسى قىستۇرۇلۇپ، خەرىتىگە كېرىيە خەلق چۆچەكلىرىنىڭ تارقىلىش ئەھۋالى شەرتلىك بەلگىلەر ئارقىلىق تەپسىلىي كۆرسىتىپ بېرىلگەن.

«كېرىيە خەلق ماقال - تەمسىللىرى». 32 كەسلىم، 110 بەت.

كىتابتا توققۇز چوڭ بۆلەك ۋە شۇنىڭغا يانداشقان 52 كىچىك ماۋزۇ ئاستىدا كېرىيە خەلقى ئارىسىدا كەڭ تارقالغان 1130 پارچە ماقال - تەمسىل كىرگۈزۈلگەن. كىتاب ئاخىرىغا 16 كەسەلمىلىك كېرىيە خەلق ماقال - تەمسىللىرىنىڭ تارقىلىش ئەھۋالىنى كۆرسىتىش خەرىتىسى قوشۇمچە قىلىنغان.

«كېرىيە خەلق قوشاقلىرى». 32 كەسەلم، 530 بەت بولۇپ، ئۇنىڭغا كېرىيەدە كەڭ تارقالغان 2000 كۈپلەتتىن ئارتۇق خەلق قوشاقلىرى، بېيىتلار، خەلق ناخشا تېكىستلىرى، كېرىيەدە ئىجاد بولغان بىر قىسىم خەلق داستانلىرى كىرگۈزۈلگەن ھەمدە بۇلار مەزمۇن ئالاھىدىلىكى بىلەن 42 كىچىك ماۋزۇ ئاستىغا ئورۇنلاشتۇرۇلغان.

ئادەت تۈسىنى ئالغان بىر قىسىم قوشاقلارغا مۇناسىۋەتلىك ئۆرپ - ئادەتلەرمۇ قوشۇمچە تونۇشتۇرۇلۇپ، كىتابنىڭ ماتېرىياللىق قىممىتى ئاشۇرۇلغان. بۇ كىتابقىمۇ 16 كەسەلمىلىك كېرىيە خەلق قوشاقلىرىنىڭ تارقىلىش ئورنىنى كۆرسىتىش خەرىتىسى شەرتلىك بەلگىلەر بىلەن بېرىلگەن.

«گۇما خەلق چۆچەك ۋە داستانلىرى». بۇ «ئۈچ توپلام» نىڭ بىرى بولۇپ، گۇما ناھىيىلىك «ئۈچ توپلام» نى توپلاپ تۈزۈش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن تەييارلانغان، قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى باسما زاۋۇتىدا 1994 - يىل 6 - ئايدا 1000 تىراژدا بېسىلغان. كىچىك 32 كەسەلم، 518 بەت.

توپلامغا يەر ناملىرى توغرىسىدىكى يەتتە پارچە رىۋايەت، 29 پارچە ھەر خىل تېمىدىكى چۆچەك، ئۈچ پارچە داستان (خەلق داستانى) كىرگۈزۈلگەن. چۆچەكلەر 21 تۈرگە ئايرىلغان. ھەر بىر ئەسەرنى ئېيتىپ بەرگۈچى ۋە خاتىرىلىگۈچىلەر ئەسكەرتىلگەن، كىتاب ئاخىرىغا گۇما ناھىيىسىنىڭ مەمۇرىي خەرىتىسى قوشۇمچە قىلىنغان. توپلام مۇقاۋىسىنى گۇما ناھىيىلىك مەدەنىيەت يۇرتىدىن رەسسام ۋە خەتتات ئابلىكىم قۇدرەت لايىھىلىگەن.

«گۇما خەلق قوشاقلىرى ۋە ماقال - تەمسىللىرى». گۇما ناھىيىلىك «ئۈچ توپلام» نى توپلاپ تۈزۈش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن توپلاپ رەتلىنىپ، 1994 - يىل 5 - ئايدا قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

باسما زاۋۇتىدا 1000 تىراژدا بېسىلغان. كىچىك 32 كەسلىم. «ئەمگەك قوشاقلىرى»، «مۇھەببەت قوشاقلىرى»، «تۇرمۇش قوشاقلىرى» ۋە «ئەبجەش قوشاقلار» دىن بولۇپ جەمئىي 1350 كۈپلەت قوشاق، 264 بېيىت، 29 تۈر بويىچە 1400 دىن ئارتۇق ماقال - تەمسىل كىرگۈزۈلگەن. ئاخىرىغا «گۇما ناھىيىسىنىڭ مەمۇرىي خەرىتىسى» قوشۇمچە قىلىنغان. توپلامدىكى ئەسەرلەرنى تۇرسۇنمۇھەممەت ھۆسىيىن بىۋاسىتە توپلاپ رەتلىگەن.

«چىرا خەلق قوشاقلىرى». چىرا ناھىيىلىك خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى توپلاملىرىنى تۈزۈش گۇرۇپپىسى 1994 - يىل 5 - ئايدا تۈزۈپ باستۇرغان. 32 كەسلىم، 220 بەت.

«چىرا خەلق چۆچەكلىرى». چىرا ناھىيىلىك خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى توپلاملىرىنى تۈزۈش گۇرۇپپىسى 1994 - يىل 5 - ئايدا باستۇرغان. 32 كەسلىم، 180 بەت، ئىچكى قىسمىدا تارقىتىلغان.

«چىرا خەلق ماقال - تەمسىللىرى». چىرا ناھىيىلىك خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى توپلاملىرىنى تۈزۈش گۇرۇپپىسى تۈزگەن، 1994 - يىل 5 - ئايدا «قەشقەر گېزىتى» باسما زاۋۇتىدا باستۇرۇلۇپ، ئىچكى قىسمىدا تارقىتىلغان، 32 كەسلىم، 150 بەت.

«ئۈچ توپلام». خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى مەجمۇئەسى. رايون نومۇرى: 2090602. خوتەن ناھىيىلىك خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى توپلاملىرىنى تۈزۈشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن تۈزۈلۈپ، 1994 - يىل 8 - ئايدا «قەشقەر گېزىتى» باسما زاۋۇتىدا بېسىلغان. بېسىشقا رۇخسەت قىلىش ئىجازەتنامە نومۇرى: 2211.

«خوتەن ناھىيە خەلق چۆچەكلىرى». «ئۈچ توپلام» نىڭ بىرى بولۇپ، تولۇق ئاتىلىشى «جۇڭگو خەلق چۆچەكلىرى مەجمۇئەسى شىنجاڭ تومى خوتەن ناھىيە خەلق چۆچەكلىرى» دېيىلىدۇ. بۇ كىتاب كىچىك 32 كەسلىم، 222 بەت. كىتابقا «ئومۇميۈزلۈك بولۇش، ۋەكىللىك بولۇش، ئىلمىي بولۇش» پرىنسىپى ئاستىدا سېلىشتۇرۇش، تاللاش ئارقىلىق 28 پارچە چۆچەك كىرگۈزۈلگەن. چۆچەكلەرنىڭ تىلى ئىخچام، ئاددىي - ساددا، سۆزلىرى خىلمۇخىل

ۋە ئاممىباب، ۋەقەلىرى جانلىق ۋە يۇمۇرستىك بولۇپ، ئېنىق مۇھەببەت - نەپرەتكە ۋە روشەن ئىجتىمائىي مەزمۇنغا ئىگە.

«خوتەن ناھىيە خەلق قوشاقلىرى». «ئۈچ توپلام» نىڭ بىرى بولۇپ، بۇ تومغا كەڭ كۆلەملىك توپلاش، قايتا - قايتا سېلىشتۇرۇش ئارقىلىق 1320 كۈپلەپ قوشاق كىرگۈزۈلگەن. بۇ قوشاقلار مەزمۇنىنىڭ كەڭلىكى، ئىدىيىۋى ھېسسىياتىنىڭ چىنلىقى، ئىجتىمائىي تۇرمۇش بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنىڭ زىچلىقى، پىكىرىنىڭ چوڭقۇرلۇقى، شەكىلىنىڭ خىلمۇخىللىقى، بەدىئىي ۋاسىتىلىرىنىڭ گۈزەللىكى ۋە تىلىنىڭ جانلىق، راۋانلىقى بىلەن فولكلور باغچىمىزدىكى بىر دەستە گۈل ھېسابلىنىدۇ.

«خوتەن ناھىيە خەلق ماقال - تەمسىللىرى». «ئۈچ توپلام» نىڭ بىرى بولۇپ، كىتابتىكى 1170 تىن ئارتۇق ماقال - تەمسىلدە خەلقىمىزنىڭ ئۇزاق زامانلاردىن بۇيانقى ھاياتى ۋە ئەمگەك، تۇرمۇش تەجرىبىلىرىنىڭ، جەمئىيەت ۋە تەبىئەت قارىشىنىڭ جەۋھەرلىرى ئىخچام، ئوبرازلىق ئەكس ئەتتۈرۈلگەن.

«ئۈچ توپلام». خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى مەجمۇئەسى. رايون نومۇرى: 290603. خوتەن شەھەرلىك خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى توپلاملىرىنى تۈزۈشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن تۈزۈلۈپ، 1994 - يىل 10 - ئايدا «قەشقەر گېزىتى» باسما زاۋۇتىدا بېسىلغان.

«خوتەن شەھىرى خەلق قوشاقلىرى». «ئۈچ توپلام» نىڭ بىرى بولۇپ، بۇ كىتابنىڭ تولۇق ئاتىلىشى «جۇڭگو خەلق قوشاقلىرى مەجمۇئەسى شىنجاڭ تومى خوتەن شەھىرى خەلق قوشاقلىرى» دېيىلىدۇ.

«خوتەن شەھىرى خەلق چۆچەكلىرى» ناملىق كىتاب بىلەن «خوتەن شەھىرى خەلق ماقال - تەمسىللىرى» مۇ «ئۈچ توپلام» تەركىبىدىكى مەخسۇس توپلامدۇر. توپلىغۇچىلارنىڭ جاپا - مۇشەققەتلىك ئەمگىكى ۋە ساقلاپ ئېيتىپ بەرگۈچىلەرنىڭ تىرىشچانلىقى بىلەن مەيدانغا كەلگەن بۇ كىتابلاردىكى مەنىۋى بايلىقلار خەلقىمىزنىڭ ئۇزاق ئەسىرلىك تۇرمۇشىنىڭ جانلىق خاتىرىسىدۇر.